

Vattenförvaltningsåtgärder för Gävleborgs länsstyrelse (VÅG)

Länsstyrelsen Gävleborgs genomförandeplan enligt
Vattenmyndighetens åtgärdsprogram 2016-2021, åtgärd 5

Reviderade aktivitetsplaner 2021

Innehåll

Inledning.....	3
Vad är VÅG?.....	3
Förändringar i reviderade aktivitetsplaner 2021	4
Referenser	4
Åtgärd 5: Åtgärdsplaner	6
Åtgärder som kopplar till Miljöfarlig verksamhet	8
Åtgärd 1 – Prövning och tillsyn av tillståndspliktiga verksamheter	8
Åtgärd 3 – Säkerställa genomförande av egenkontroll (och sammanhängande recipientkontroll)...	8
Åtgärd 7 – Utveckla tillsynsvägledning till kommunerna angående växtnäringsförluster samt minskning av växtskyddsmedel till vatten.....	8
Åtgärd 8 – Tillsynsvägledning enskilda avlopp	8
Åtgärder som kopplar till vattenverksamhet, regional vattenförsörjningsplan, och klimatanpassning av vattenförsörjning	14
Åtgärd 1 – Prövning och tillsyn av tillståndspliktiga verksamheter	14
Åtgärd 2 – Tillsyn av vattenkraftverk och dammar	14
Åtgärd 3 – Säkerställa genomförande av egenkontroll (och sammanhängande recipientkontroll). 14	
Åtgärd 4 – Tillsyn och inrättande av vattenskyddsområden, regional vattenförsörjningsplan, och tillsyn vattenuttag	15
Åtgärd 12 – Tillsyn av trafikverkets åtgärder i det allmänna väg- och järnvägsnätet.....	15
Åtgärd 6: Utveckla rådgivningsverksamhet angående växtnäringsförluster samt minskning av växtskyddsmedel till vatten.....	22
Åtgärd 9: Vägledning till kommuner vid översikts- och detaljplanering.....	26
Åtgärd 10: Förorenade områden.....	28
Åtgärd 11: Kalkning av försurade sjöar och vattendrag.....	30

Inledning

VÅG, Vattenförvaltningsåtgärder för Gävleborgs länsstyrelse, är Länsstyrelsen Gävleborgs plan enligt åtgärd 5 i Vattenmyndighetens åtgärdsprogram för förvaltningsperioden 2016-2021. Enligt åtgärd 5 ska Länsstyrelserna årligen aktualisera sina åtgärdsplaner för att säkerställa att åtgärderna i planerna genomförs och följs upp. Detta dokument utgör 2021 års revidering av Länsstyrelsen Gävleborgs åtgärdsplan.

De årliga uppföljningarna och revideringarna omfattar inte hela VÅG, utan fokuserar i första hand på aktivitetsplanerna. Här presenteras uppföljning av planerade aktiviteter samt reviderade aktivitetsplaner för respektive åtgärd. Bilagorna med prioriterade vatten revideras i samband med framtagande av nytt åtgärdsprogram för perioden 2022-2027.

Under 2018 beslutades om tillägg till åtgärdsprogrammet för vissa miljögifter. Dessa tillägg beskrivs inom respektive berörd åtgärd i detta dokument.

Under 2019 beslutades om miljö kvalitetsnormer och åtgärdsplaner för vattendrag som är påverkade av storskalig vattenkraft. I Gävleborgs län finns åtgärdsplaner som berör Ljusnan, Delångersån och Hamrångeåns avrinningsområden. Länk till dessa åtgärdsplaner finns i anslutning till berörda åtgärder i detta dokument.

Under 2020 beslutades om *Nationell plan för omprövning av vattenkraft* (NAP). Länk till denna åtgärdsplan, inklusive prövningsgrupper och tidsplan för omprövning, finns i anslutning till berörda åtgärder i detta dokument.

Denna reviderade version av VÅG har beslutats av länsledningen den 29 mars 2021.

Vad är VÅG?

VÅG, Vattenförvaltningsåtgärder för Gävleborgs länsstyrelse, är en samlad plan för hur Länsstyrelsen ska arbeta med de 12 åtgärder som åligger myndigheten i Vattenmyndighetens åtgärdsprogram för förvaltningsperioden 2016-2021. Syftet med VÅG är att bidra till och att leda Länsstyrelsens åtgärdsarbete inom vattenförvaltningen framåt på ett samordnat, effektivt och transparent sätt. Detta för att bidra till vattenförvaltningens mål om att alla ytvattenförekomster ska bibehålla eller uppnå god kemisk och ekologisk status, samt för grundvattenförekomster god kemisk och kvantitativ status, så att beslutade miljö kvalitetsnormer (MKN) för vatten ska kunna följas.

I VÅG presenteras de 12 åtgärderna så som de är formulerade i åtgärdsprogrammet. Därutöver redovisas, för var och en av åtgärderna, en nulägesbeskrivning och ansvarsfördelning, samt hur Länsstyrelsen konkret ska arbeta för att uppfylla syftet med respektive åtgärd. De enheter eller funktioner inom Länsstyrelsen som ansvarar för genomförandet av en åtgärd har utformat konkreta tidsatta aktiviteter, redovisade i aktivitetsplaner. Dessa aktiviteter ska även ingå i respektive enhets verksamhetsplan.

I bilagor till VÅG presenteras en prioritering av yt-och grundvatten utifrån övergödning respektive miljögifter, samt en övergripande prioritering av grundvattenförekomster. Dessa prioriteringar kan användas som underlag vid genomförandet av åtgärderna och då aktiviteter utformas.

Vattenförvaltningsåtgärder för Gävleborgs länsstyrelse (VÅG) arbetades fram under 2017 och beslutades av länsledningen i februari 2018. Rapporten återfinns i sin helhet på Länsstyrelsens webbplats (se adress under referenser nedan).

Förändringar i reviderade aktivitetsplaner 2021

Länsstyrelsen Gävleborg har den 1 september infört en ny organisationsstruktur, för att skapa en hållbar arbetsplats genom utvecklade förutsättningar för ledarskapet. Organisationen är nu indelad i olika avdelningar med ett antal tillhörande enheter, samt tre fristående enheter utan avdelningstillhörighet. De reviderade aktivitetsplanerna för 2021-2022 är uppdaterade i detta avseende.

En annan förändring jämfört med tidigare års reviderade aktivitetsplaner är att dispositionen av dokumentet har förändrats såtillvida att åtgärderna är grupperade utifrån ansvariga verksamhetsområden, snarare än att presenteras i nummerordning. Detta för att för att förtydliga och underlätta arbetet kopplat till VÅG, främst för de verksamhetsområden som omfattas av flera åtgärder.

Referenser

BHVD, 2016. Förvaltningsplan 2016-2021 för Bottenhavets Vattendistrikt; Del 4 – Åtgärdsprogram 2016-2021.

<http://www.vattenmyndigheterna.se/Sv/publikationer/bottenviken/beslutsdokument/Pages/forvaltningsplan-2016-2021-bottenviken.aspx>

BHVD, 2018. Åtgärdsprogram 2018-2021 för nya prioriterade ämnen i ytvatten och PFAS i grundvatten för Bottenhavets vattendistrikt.

<https://www.vattenmyndigheterna.se/tjanster/publikationer/2018/atgardsprogram-2018-2021-for-nya-prioriterade-amnen-i-ytvatten-och-pfas-i-grundvatten-for-bottenhavets-vattendistrikt.html>

BHVD, 2019. Miljökvalitetsnormer för kraftigt modifierade vattenförekomster – vattenkraft.

<https://www.vattenmyndigheterna.se/tjanster/publikationer/2019/miljokvalitetsnormer-for-kraftigt-modifierade-vattenforekomster---vattenkraft.html>

Del 8 Åtgärdsplan för Ljusnans avrinningsområde.

<https://www.vattenmyndigheterna.se/download/18.4e1a93b016d8b57a91360995/1571734122253/Åtgärdsplan%20för%20Ljusnan.pdf>

Del 9 Åtgärdsplan för Delångersåns avrinningsområde.

<https://www.vattenmyndigheterna.se/download/18.4e1a93b016d8b57a91360994/1571734122225/Åtgärdsplan%20för%20Delångersån.pdf>

Del 10 Åtgärdsplan för Hamrångeåns avrinningsområde.

<https://www.vattenmyndigheterna.se/download/18.4e1a93b016d8b57a91360993/1571734122200/Åtgärdsplan%20för%20Hamrångeån.pdf>

Havs- och vattenmyndigheten, Energimyndigheten, och Svenska kraftnät, 2020. Nationell plan för omprövning av vattenkraft.

<https://www.havochvatten.se/vattenkraft-och-arbete-i-vatten/vattenkraftverk-och-dammar/nationell-plan-for-omprovning-av-vattenkraft/nationell-plan-for-omprovning-av-vattenkraft.html>

Länsstyrelsen Gävleborg 2018. Vattenförvaltningsåtgärder för Gävleborgs länsstyrelse (VÅG).

https://www.lansstyrelsen.se/download/18.6ae610001636c9c68e516173/1527238716495/rapport_VÅG_2018_2.pdf

Åtgärd 5: Åtgärdsplaner

I följande kapitel presenteras uppföljningen av 2020 års aktivitetsplan (tabell 5), samt ny aktivitetsplan för 2021-2022 (tabell 6), för åtgärd 5 i Vattenmyndighetens åtgärdsprogram för förvaltningsperioden 2016-2021, som Beredningssekretariatet vid Enheten för Miljöanalys, Avdelningen för miljö, huvudsakligen ansvarar för att samordna. Åtgärd 5 – Åtgärdsplaner innebär i korthet att länsstyrelserna ska ha åtgärdsplaner för avrinningsområden inom sina respektive län, och årligen uppdatera dem för att säkerställa att åtgärderna i planerna genomförs och följs upp. Åtgärdsplanerna ska ha fokus på de vattenförekomster där det behövs åtgärder för att miljö kvalitetsnormerna ska kunna följas. Åtgärd 5 fungerar alltså som en paraplyåtgärd för alla andra ingående åtgärder och presenteras därför först.

Tabell 5. Uppföljning av aktiviteter 2020 för Åtgärd 5

<i>Uppföljning – Åtgärd 5</i>			
<i>Utförare</i>	<i>År</i>	<i>Aktivitet</i>	<i>Uppföljning</i>
Beredningssekretariatet	2020	Publicera lyr-filer med prioriterade vatten i webb-GIS och PLUGG (Planeringsunderlag Gävleborg), så att handläggare på både länsstyrelsen och kommunerna kommer åt dem.	Klart för övergripande prioriteringar.
Beredningssekretariatet	Årligen	Delta i vattenrådets ordinarie möten, minst en gång per år.	Klart (endast Gästriklands vattenråd har haft möten under året).
Alla inblandade funktioner, samt Kulturmiljöfunktionen	Årligen	Uppföljning och revidering av åtgärdsplanerna i VÅG	Klart för 2020, pågår för 2021.
Beredningssekretariatet	Årligen	Förankring/information till vattenråden om reviderade planer.	Klart för 2020.

Tillägg till åtgärdsprogrammet för vissa miljögifter:

Åtgärd 5a (strategi för länsstyrelsens vägledning av kommunernas översiktsplanering) och 5 c (strategi för hur behovet av åtgärder för att följa miljökvalitetsnormerna för vatten kan vägas in och samordnas med arbetet med prioritering av stöd, ersättningar och rådgivningsinsatser inom landsbygdsprogrammet) gäller nu även följande ämnen: dioxiner och dioxinlika föreningar, PFOS, akлонifen, cypermetrin och cybutryn för ytvatten samt PFAS (summa 11) för grundvatten.

Tabell 6. Aktivitetsplan 2021-2022 för Åtgärd 5

<i>Ny aktivitetsplan – Åtgärd 5</i>			
<i>Utförare</i>	<i>Antal dagar</i>	<i>År</i>	<i>Aktivitet</i>
Beredningssekretariatet	5	2021	Undersöka hur prioriteringen av vattnen har använts av externa åtgärdsaktörer, exempelvis med hjälp av enkäter.
Beredningssekretariatet	7	2021 (första halvåret)	Genomföra och skapa underlag för utvärdering av det arbete som utförts under tidigare år, kopplat till samtliga åtgärder i VÅG. VÅG-samordnaren sammankallande. Utvärdering kan ske exempelvis med hjälp av enkäter och omfatta faktorer såsom arbetsprocesser, rutiner, och organisering, fördelar och nackdelar med dessa, samt behov av förändringar. Även en undersökning av hur prioritering av vatten har använts av interna åtgärdsaktörer ingår i utvärdering.
Alla inblandade enheter och funktioner, samt Kulturmiljöfunktionen	2	2021 (hösten)	Uppföljning av 2021 års aktivitetsplaner.
Beredningssekretariatet	20	2022	Påbörja mer genomgripande revidering av VÅG för perioden 2023-2028, dels utifrån remissversionen av det åtgärdsprogram som planeras att beslutas i december 2021, dels utifrån ovanstående utvärdering.
Alla inblandade enheter och funktioner, samt Kulturmiljöfunktionen		2023	Slutföra revidering av VÅG för perioden 2023–2028. Revidering sker utifrån Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för förvaltningsperioden 2022–2027, som planeras att beslutas i december 2021. I denna revidering kommer även ovanstående utvärdering och uppföljning att beaktas.
Beredningssekretariatet	2	Årligen	Delta i vattenrådets ordinarie möten, minst en gång per år.
Beredningssekretariatet	1	Årligen	Förankring/information till vattenråden om reviderade planer.

Åtgärder som kopplar till Miljöfarlig verksamhet

I följande kapitel presenteras uppföljningen av 2020 års aktivitetsplaner (tabell 1), samt ny aktivitetsplan för 2021-2022 (tabell 2), för de 4 åtgärder i Vattenmyndighetens åtgärdsprogram för förvaltningsperioden 2016-2021, som funktionen för Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd vid Enheten för Miljötillsyn, Avdelningen för miljö, ansvarar för.

Åtgärd 1 – Prövning och tillsyn av tillståndspliktiga verksamheter

Åtgärd 1 – Prövning och tillsyn av tillståndspliktiga verksamheter, här miljöfarliga verksamheter, innebär i korthet att länsstyrelserna ska ställa de krav på skyddsåtgärder och försiktighetsmått som behövs vid de berörda verksamheterna för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Om det uppstår behov av att genomföra omprövningar av tillstånd eller villkor, eller återkallelser av tillstånd, för att få nödvändiga åtgärder till stånd, ska länsstyrelsen ta initiativ till att sådana administrativa åtgärder genomförs.

Åtgärd 3 – Säkerställa genomförande av egenkontroll (och sammanhängande recipientkontroll)

Åtgärd 3 – Säkerställa genomförande av egenkontroll (och sammanhängande recipientkontroll), här kopplat till miljöfarliga verksamheter, innebär att länsstyrelserna ska, via sin egen tillsyn och tillsynsvägledning till kommunerna, säkerställa att verksamhetsutövare som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärder som påverkar vattenmiljön, genomför egenkontroll och har de kontrollprogram som behövs för att möjliggöra en bedömning av verksamheternas eller åtgärdernas inverkan på den ekologiska, kemiska och kvantitativa statusen i vattenförekomster. Tillsynsinsatserna ska säkerställa att verksamhetsutövarnas egenkontroll ger underlag för bedömningar av vilka förebyggande eller förbättrande åtgärder som behövs för att undvika att verksamheterna leder till att miljökvalitetsnormerna för vatten inte följs.

Åtgärd 7 – Utveckla tillsynsvägledning till kommunerna angående växtnäringsförluster samt minskning av växtskyddsmedel till vatten

Åtgärd 7 – Utveckla tillsynsvägledning till kommunerna angående växtnäringsförluster samt minskning av växtskyddsmedel till vatten, innebär att länsstyrelserna ska utveckla sin tillsynsvägledning till kommunerna så att de kan ställa de krav som behövs för att minska växtnäringsförluster och förluster av växtskyddsmedel till vattenförekomster där det finns en risk för att miljökvalitetsnormerna för vatten inte kan följas på grund av sådan påverkan.

Åtgärd 8 – Tillsynsvägledning enskilda avlopp

Åtgärd 8 – Tillsynsvägledning enskilda avlopp, innebär att länsstyrelserna ska utveckla sin vägledning till kommunerna gällande prövning och tillsyn av enskilda avlopp. Åtgärden ska genomföras så att den bidrar till att de åtgärder vidtas som behövs för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.

Tabell 1. Uppföljning av aktiviteter 2020 för Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd – Åtgärd 1, 3, 7, och 8.

<i>Uppföljning – Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd: Åtgärd 1, 3, 7 och 8</i>				
<i>Utförare</i>	<i>År</i>	<i>Aktivitet</i>	<i>Åtgärd</i>	<i>Uppföljning</i>
Funktionen för miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	2020	<u>Övergödning</u> : Påbörja egeninitierat tillsynsarbete mot verksamheter som påverkar prioriterade vattenförekomster (nr 1 i prioriteringsordningen enligt åtgärd 5 (kommun/förvaltningsvis/länsstyrelse)). Kan vara kopplat till åtgärd 3.	1	Ej påbörjat. Aktiviteten omformuleras för 2021 eller skjuts upp till 2022.
Enheten för miljöanalys	2020 (halvår 1)	<u>Miljögifter</u> : Koppla redan kända överskridanden av miljögifter, för minst en av de högst prioriterade vattenförekomsterna enligt åtgärd 5, till eventuell påverkan från länsstyrelsens tillsynsobjekt. Här bör en översiktlig påverkan från även andra branscher (enskilda avlopp/jordbruk/dagvatten osv) ingå (bakgrundsarbete, inkluderar ej förelägganden).	1	Genomfört kopplat till vattenförekomst Lill-Gösken. Aktiviteten omformuleras för 2021.
Funktionen för miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	2020	<u>Miljögifter</u> : Fortsätta egeninitierat tillsynsarbete mot verksamheter som påverkar den prioriterade vattenförekomsten enligt ovan. Kan vara kopplat till åtgärd 3.	1	Genomfört kopplat till vattenförekomst Lill-Gösken. Aktiviteten omformuleras för 2021.
Enheten för miljöanalys	2020	Framtagande av övergripande sammanställning och bristanalys av recipientkontrollen i Nordöstra Hälsingland.	3	Påbörjat. Aktiviteten fortsätter och omformuleras för 2021.
Enheten för miljöanalys	2020	<u>Miljögifter</u> : Sammanställning och bristanalys av befintlig egenkontroll av utvalda prioriterade ämnen (miljögifter), för fyra av länsstyrelsens tillsynsobjekt, som har utsläpp till de högst prioriterade vattenförekomsterna.	3	Genomfört
Funktionen för miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	2020	<u>Miljögifter</u> : I de fall en bristande egenkontroll har konstaterats hos de fyra utvalda verksamheterna ska krav på karakterisering ställas. Vid behov följs resultatet upp med krav på förändrad egenkontroll, förändrad recipientkontroll eller liknande.	3	Påbörjat, fortsättning och uppföljning nödvändig under 2021. Aktiviteten omformuleras för 2021.
Funktionen för miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd och Enheten för miljöanalys	2020	Genomföra en tillsynsvägledningsträff med syfte att informera kommunerna om den samordnande recipientkontrollen och länsstyrelsens arbete med tillsyn av egenkontroll.	3	Skypeträff genomförd december 2020. Uppföljande träff/träffar nödvändiga kommande år.

VÅG - Revidering 2021-03-29

Funktionen för miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Årligen	Fortsatt arbete med tillsynsvägledning gällande miljötillsyn inom lantbruket. Länsstyrelsens arbete ska särskilt fokusera på arbete i enlighet med denna åtgärd. Länsstyrelsen ska anordna minst en tillsynsvägledningsträff per år.	7	Inställt 2020 med anledning av Corona.
Funktionen för miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Årligen	Fortsatt arbete med samverkansgrupp för enskilda avlopp. Länsstyrelsens arbete i gruppen ska särskilt fokusera på arbete i enlighet med denna åtgärd. Gruppen ska anordna minst en tillsynsvägledningsträff per år. Bedömt behov av dagar för länsstyrelsens arbete är 10 dagar/halvår.	8	Inställt 2020 med anledning av Corona.
Funktionen för miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd och Enheten för miljöanalys	Årligen 2020-2021	Utvärdering av det arbete som utförts under föregående år, samt planering av det fortsatta åtgärdsarbetet med bakgrund av kunskap och erfarenheter från det arbete som utförts.	1, 3, 7, 8	Uppföljning genomförd hösten 2020. Mer genomgripande utvärdering och revidering planerat till 2021 och 2022. Aktiviteten omformuleras samt lyfts även till Åtgärd 5.
Funktionen för miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	Årligen 2020-2021	Genomförande av tillsyns- och tillsynsvägledningsåtgärder baserat på planen gjord efter utvärdering enligt ovan. För åtgärd 1 och 3: nu viktigt att komma igång bredare med fler vattenförekomster.	1, 3, 7, 8	För 2020 genomfört enligt ovanstående uppföljning. Breddning av arbetet får vänta tills tillsynsvägledningsträffar och det initiala arbetet med de 4 prioriterade tillsynsobjekten och utvärdering har utförts.

Tillägg till åtgärdsprogrammet för vissa miljögifter:

För dioxiner och dioxinlika föreningar och PFOS i ytvatten samt PFAS (summa 11) i grundvatten behöver tillsynen prioriteras omgående för att åtgärder ska kunna vara vidtagna senast den 22 december 2024 och därmed säkerställa att MKN följs 2027.

Tabell 2. Aktivitetsplan 2021-2022 för Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd - Åtgärd 1, 3, 7 och 8.

<i>Ny aktivitetsplan – Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd: Åtgärd 1, 3, 7 och 8</i>				
<i>Utförare</i>	<i>Antal dagar</i>	<i>År</i>	<i>Aktivitet</i>	<i>Åtgärd</i>
Tillsyn				
Enheten för miljötillsyn-Funktionen för Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	5	2021	<u>Miljögifter:</u> Intern PFAS-samverkan (tillsammans med EBH-funktionen vid Enheten för miljötillsyn, och Enheten för miljöanalys) för att skapa samsyn och enhetligt arbetssätt både internt och externt inom PFAS-frågor. Kunskapshöjande åtgärder, identifiering av relevanta verksamhetsutövare, samt kartläggning av deras påverkan av PFAS i miljön genom framtagande av enhetliga förelägganden.	1, 3
Enheten för miljötillsyn-Funktionen för Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	5	2021	<u>Miljögifter:</u> Fortsatt egeninitierat tillsynsarbete kopplat till fyra av länsstyrelsens tillsynsobjekt, som har utsläpp till några av de högst prioriterade vattenförekomsterna inom Gavleåns och nedströms avrinningsområde (Lill-Gösken, Storsjön, Gavleån och Yttre fjärden). I de fall bristande egenkontroll har konstaterats hos de fyra utvalda verksamheterna ska krav på fortsatt utredning och eventuellt åtgärder ställas. Aktivitet för PFAS - samverkan kan ingå som del av denna aktivitet.	3, 1
Enheten för miljöanalys	10	2021	Översyn av övergripande sammanställning och bristanalys av recipientkontrollen. Översyn av ett utvalt avrinningsområde utifrån påverkansanalys, statusklassning, och förekommande verksamheter. Frågeställning: vilka miljöproblem finns eller kan det finnas risk för utifrån detta? <u>Miljögifter:</u> Som underlag för framtida egeninitierat tillsynsarbete: sammanställning och bristanalys av befintlig egenkontroll av utvalda ämnen, för ytterligare minst ett av länsstyrelsens tillsynsobjekt, som har utsläpp till prioriterade vattenförekomster (med avseende på miljögifter och påverkan från miljöfarlig verksamhet). Utvalda ämnen kan inkludera dels ämnen med kända överskridanden i recipient, dels ämnen som ännu inte uppmäts i recipient. Samtliga ämnen ska kunna kopplas till eventuell påverkan från aktuellt tillsynsobjekt. Här bör en översiktlig påverkan även från andra branscher (enskilda avlopp/jordbruk/dagvatten osv) ingå (bakgrundsarbete, inkluderar ej förelägganden). Aktivitet för PFAS samverkan kan ingå som del av denna aktivitet.	3

VÅG - Revidering 2021-03-29

Enheten för miljöanalys	3	2021	<u>Övergödning</u> : Som underlag för egeninitierat tillsynsarbete, koppla detaljerade prioriterade vatten med avseende på övergödning till länsstyrelsens tillsynsobjekt.	1, 3
Enheten för miljötillsyn- Funktionen för Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	10	2022	<u>Övergödning</u> : Påbörja egeninitierat tillsynsarbete kopplat till länsstyrelsens tillsynsobjekt, som har utsläpp av näringsämnen, till detaljerade prioriterade vattenförekomster med avseende på övergödning och påverkan från miljöfarlig verksamhet. Egeninitierat tillsynsarbete kan inbegripa tillsyn av egenkontroll.	1, 3
Tillsynsvägledning				
Enheten för miljötillsyn- Funktionen för Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, och Enheten för Miljöanalys	10	2021	Genomföra ytterligare en tillsynsvägledningsträff med syfte att informera kommunerna om den samordnade recipientkontrollen och länsstyrelsens arbete med tillsyn av egenkontroll	
Enheten för miljöanalys	5	2021	Förankring/information till länets vattenvårdsförbund/-förening om länsstyrelsens arbetssätt med tillsyn av egenkontroll och den samordnade recipientkontrollen, enligt ovanstående aktiviteter. Börjar med Nordöstra Hälsinglands vattenvårdsförbund.	
Enheten för miljötillsyn- Funktionen för Miljöfarlig verksamhet	10	2021	Fortsatt arbete med tillsynsvägledning gällande miljötillsyn inom lantbruket. Länsstyrelsens arbete ska särskilt fokusera på arbete i enlighet med åtgärd 7 i Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram (utveckla tillsynsvägledning till kommunerna angående växtnäring förluster samt minskning av växtskyddsmedel till vatten). Länsstyrelsen ska anordna minst en tillsynsvägledningsträff per år.	7
Enheten för miljötillsyn- Funktionen för Miljöfarlig verksamhet	10	2021	Fortsatt arbete med samverkansgrupp för enskilda avlopp. Länsstyrelsens arbete i gruppen ska särskilt fokusera på arbete i enlighet med åtgärd 8 i Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram (tillsynsvägledning enskilda avlopp) Gruppen ska anordna minst en tillsynsvägledningsträff per år.	8

VÅG - Revidering 2021-03-29

Övergripande

Enheten för miljötillsyn-Funktionen för Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, och Enheten för Miljöanalys	3	2021 (första halvåret)	Utvärdering av det arbete som utförts under tidigare år. Detta initieras genom ett möte som VÅG-samordnaren sammankallar till, och kan sedan ske exempelvis med hjälp av enkäter. Arbetsprocesser, rutiner, och organisering, fördelar och nackdelar med dessa, samt behov av förändringar, är exempel på faktorer som kan ingå i en sådan utvärdering. Även en undersökning av hur prioritering av vatten har använts ingår i utvärderingen.	1, 3, 7, 8
Enheten för miljötillsyn-Funktionen för Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, och Enheten för Miljöanalys	2	2021 (hösten)	Uppföljning av 2021 års aktivitetsplan.	1, 3, 7, 8
Enheten för miljötillsyn-Funktionen för Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, och Enheten för Miljöanalys		2022	Revidering av VÅG för perioden 2023-2028, vad gäller de åtgärder som berör miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Revidering sker utifrån Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för förvaltningsperioden 2022–2027, som planeras att beslutas i december 2021. I denna revidering kommer även ovanstående utvärdering och uppföljning att beaktas.	Åtgärder enligt åtgärdsprogram för perioden 2022-2027.

Åtgärder som kopplar till vattenverksamhet, regional vattenförsörjningsplan, och klimatanpassning av vattenförsörjning

I följande kapitel presenteras uppföljningen av 2020 års aktivitetsplaner (tabell 3), samt ny aktivitetsplan för 2021-2022 (tabell 4), för de 5 åtgärder i Vattenmyndighetens åtgärdsprogram för förvaltningsperioden 2016-2021, som vattenverksamhetsfunktionen vid Enheten för vattenverksamhet och fiske, Avdelningen för miljö, huvudsakligen ansvarar för. I Åtgärd 4 ingår även framtagande av *regional vattenförsörjningsplan*, som Enheten för miljöanalys, Avdelningen för miljö, huvudsakligen ansvarar för, samt aktivitet för *klimatanpassning av kommunernas vattenförsörjning* som Enheten för hållbar utveckling, Avdelningen för utveckling och beredskap, ansvarar för.

Åtgärd 1 – Prövning och tillsyn av tillståndspliktiga verksamheter

Åtgärd 1 – Prövning och tillsyn av tillståndspliktiga verksamheter, här vattenverksamheter, innebär i korthet att länsstyrelserna ska ställa de krav på skyddsåtgärder och försiktighetsmått som behövs vid de berörda verksamheterna för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Om det uppstår behov av att genomföra omprövningar av tillstånd eller villkor, eller återkallelser av tillstånd, för att få nödvändiga åtgärder till stånd, ska länsstyrelsen ta initiativ till att sådana administrativa åtgärder genomförs.

Den 25 juni 2020 tog regeringen beslut om *Nationell plan för omprövning av vattenkraft* (NAP). Beslut om prövningsgrupper och tidsplan för omprövningar av svensk vattenkraft är nu styrande för Länsstyrelsens arbete kopplat till denna åtgärd, vad gäller vattenkraft.

Åtgärd 2 – Tillsyn av vattenkraftverk och dammar

Åtgärd 2 – Tillsyn av vattenkraftverk och dammar är en fördjupning av åtgärd 1 och innebär i korthet att länsstyrelserna ska bedriva tillsyn i syfte att identifiera de behov och möjligheter som finns att ställa krav på miljöhänsyn vid samtliga vattenkraftverk och dammar, på ett sådant sätt att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärden ska genomföras så att det årligen, från och med år 2017, utövas tillsyn vid minst en femtedel av berörda vattenkraftverk och dammar i respektive län.

Den 25 juni 2020 tog regeringen beslut om *Nationell plan för omprövning av vattenkraft* (NAP). Beslut om prövningsgrupper och tidsplan för omprövningar av svensk vattenkraft är nu styrande för Länsstyrelsens arbete kopplat till denna åtgärd.

Åtgärd 3 – Säkerställa genomförande av egenkontroll (och sammanhängande recipientkontroll)

Åtgärd 3 – Säkerställa genomförande av egenkontroll (och sammanhängande recipientkontroll), här kopplat till vattenverksamhet, innebär i korthet att länsstyrelserna ska, via sin egen tillsyn och tillsynsvägledning till kommunerna, säkerställa att verksamhetsutövare som bedriver verksamhet eller vidtar

åtgärder som påverkar vattenmiljön, genomför egenkontroll och har de kontrollprogram som behövs för att möjliggöra en bedömning av verksamheternas eller åtgärdernas inverkan på den ekologiska, kemiska och kvantitativa statusen i vattenförekomster. Tillsynsinsatserna ska säkerställa att verksamhetsutövarnas egenkontroll ger underlag för bedömningar av vilka förebyggande eller förbättrande åtgärder som behövs för att undvika att verksamheterna leder till att miljö kvalitetsnormerna för vatten inte följs.

Åtgärd 4 – Tillsyn och inrättande av vattenskyddsområden, regional vattenförsörjningsplan, och tillsyn vattenuttag

Åtgärd 4 – Tillsyn och inrättade av vattenskyddsområden, regional vattenförsörjningsplan, och tillsyn vattenuttag, innebär i korthet att länsstyrelserna ska prioritera arbetet med långsiktigt skydd av dricksvattentäkter.

Länsstyrelserna behöver särskilt:

- a) förstärka arbetet med inrättande av vattenskyddsområden och förkorta handläggningstiderna vid inrättande av vattenskyddsområden,
- b) genomföra systematisk och regelbunden tillsyn av vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter,
- c) inom sin tillsynsvägledning till kommunerna ge råd och stöd i arbetet med att inrätta och bedriva tillsyn i vattenskyddsområden,
- d) utarbeta regionala vattenförsörjningsplaner i samverkan med kommunerna
- e) genom tillsyn kontrollera att tillståndspliktiga vattenuttag i grund- och ytvatten har tillstånd, särskilt i områden med dricksvattenförekomster.

Åtgärderna enligt punkterna c), d) och e) ska vara genomförda senast två år efter åtgärdsprogrammets fastställande.

Åtgärd 12 – Tillsyn av trafikverkets åtgärder i det allmänna väg- och järnvägsnätet

Åtgärd 12 – Tillsyn av trafikverkets åtgärder i det allmänna väg och järnvägsnätet, innebär i korthet att länsstyrelserna ska, inom ramen för sitt tillsynsuppdrag, kontrollera och följa upp att Trafikverket vidtar de åtgärder i det allmänna väg- och järnvägsnätet som behövs för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.

Åtgärden ska påbörjas senast i juni 2018 och ska sedan genomföras återkommande minst en gång per år.

Tabell 3. Uppföljning av aktiviteter 2020 för Åtgärd 1, 2, 3, 4, och 12 – Vattenverksamhet, regional vattenförsörjningsplan och klimatanpassning vattenförsörjning

<i>Uppföljning – Vattenverksamhet, regional vattenförsörjningsplan, klimatanpassning vattenförsörjning: Åtgärd 1, 2, 3, 4 och 12</i>				
<i>Utförare</i>	<i>År</i>	<i>Aktivitet</i>	<i>Åtgärd</i>	<i>Uppföljning</i>
Prövning och tillsyn av tillståndspliktiga verksamheter (inklusive vattenkraftverk och dammar)				
Enheten för vattenverksamhet och fiske, vattenverksamhetsfunktionen	2020	Senast 28 februari 2020 ska en intern arbetsgrupp ha startats upp med berörda funktioner och enheter kopplat till arbetet med samverkan för NAP-anläggningar inom Skärjån och Hamrångeåns samt Testeboåns avrinningsområden.	1, 2	Klart
Enheten för vattenverksamhet och fiske, vattenverksamhetsfunktionen	2020-2021	Delta/driva i samverkansgrupperna för Skärjån och Hamrångeåns samt Testeboåns avrinningsområden med syfte att nå moderna miljövillkor för anläggningar som ingår i NAP.	1, 2	Arbete pågår
Enheten för vattenverksamhet och fiske, vattenverksamhetsfunktionen	2020	I samråd med övriga berörda funktioner och enheter ska en åtgärdsplan och prioritering för tillsynsåtgärder vid vattenanläggningar utanför NAP tas fram senast den 30 juni för fortsatt arbete under året. För 2020 gäller målet för Skärjån och Hamrångeåns samt Testeboåns avrinningsområden.	1, 2	Arbete pågår, ej klart
Enheten för vattenverksamhet och fiske, vattenverksamhetsfunktionen	2020-2021	I enlighet med de framtagna åtgärdsplanerna för anläggningar utanför NAP bedriva tillsyn och samverkan för att uppnå miljö kvalitetsnormen för vattenförekomsterna inom avrinningsområdena för Skärjån och Hamrångeån samt Testeboån.	1, 2	Arbete pågår
Enheten för vattenverksamhet och fiske, vattenverksamhetsfunktionen	Årligen	Följa upp minst fem anmälningspliktiga vattenverksamheter, t ex muddringar och pirar, längs med kusten. Aktiviteten genomförs i samarbete med kustbevakningen.	1	Skjuts upp till 2022
Tillsyn av trafikverkets åtgärder i det allmänna väg- och järnvägsnätet				
Enheten för vattenverksamhet och fiske, vattenverksamhetsfunktionen	Årligen	Följa upp och bedriva tillsyn av minst 10 utvalda vägtrummor varje år. I det arbetet ingår även de trummor för väg- och järnväg som Trafikverket ansvarar för.	(1), 12	Arbete pågår
Enheten för vattenverksamhet och fiske, vattenverksamhetsfunktionen	Årligen	Samverkansaktivitet med Trafikverket för att följa upp de åtgärder som Trafikverket genomfört och planerar för. Fokus på avrinningsområden som ligger i tidsplanen enligt NAP.	12	Arbete pågår

Säkerställa genomförande av egenkontrollen (och sammanhängande recipientkontroll)				
Enheten för vattenverksamhet och fiske, vattenverksamhetsfunktionen	2020	Fortsätta arbetet med att ställa krav på de större damm- och kraftverksägarna (Ljusnans vattenregleringsföretag och Fortum) att utföra recipientkontroll. Arbetet genomförs under 2020 genom deltagande i MSS projekt för recipientkontroll.	3	Projekt i MSS pågår
Enheten för vattenverksamhet och fiske, vattenverksamhetsfunktionen	Årligen	Besök hos 2-3 yrkesverksamma damm- och kraftverksägare för en genomgång av egenkontrollen.	3	Ej genomfört, bortprioriterat
Vattenskyddsområden				
Enheten för vattenverksamhet och fiske, vattenverksamhetsfunktionen	2020	Under året arrangera en tillsynsvägledningsaktivitet för kommunerna med avseende på tillsyn inom vattenskyddsområden.	4	Skjuts upp till 2022
Enheten för vattenverksamhet och fiske, vattenverksamhetsfunktionen	Årligen	Planera för att tillräckliga resurser finns för att kunna handlägga ansökningar om fastställande av vattenskyddsområden inom ett år.	4	Pågår
Enheten för vattenverksamhet och fiske, vattenverksamhetsfunktionen	Årligen	Besöka en till två kommuner och huvudmän för att gå igenom vilka vattentäkter som är i behov av inrättande av vattenskyddsområde och uppdatering av befintliga vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter, samt uppmuntra kommunerna att ta över tillsynen av vattenskyddsområden.	4	Skjuts upp till 2022
Vattenuttag				
Enheten för vattenverksamhet och fiske, vattenverksamhetsfunktionen	Årligen	I dialog med en till två kommuner och huvudmän ta fram en lista på grund- och ytvattenuttag som kan utgöra ett problem för en vattentäkt och vattenförekomst och som idag saknar tillstånd, och vid behov förelägga respektive verksamhetsutövare att söka tillstånd för uttaget.	4	Skjuts upp till 2022
Vattenförsörjningsplan				
Arbetsgrupp, utsedd 2019	2020	Påbörja revidering av regionala vattenförsörjningsplanen	4	Revidering påbörjad.
Enheten för hållbar utveckling	2020	Uppföljning av kommunernas arbete med KASKAD (klimatanpassa kommunens vattenförsörjning). Återträff med alla kommuner i länet tillsammans med Livsmedelsverket, för att driva på arbetet med säkring av vattenförsörjningen.	4	Skjuts upp till 2021
Enheten för miljöanalys	Årligen	Minst två träffar med Länsstyrelsens interna vattenförsörjningsgrupp. Gruppen består av personer från olika enheter och funktioner, som arbetar med frågor som berör vattenförsörjning.	4	1 träff genomfördes i december.

Åtgärdsplaner för kraftigt modifierade vatten

Åtgärdsplaner för vattenförekomster som är utpekade som kraftigt modifierade vattenförekomster (KMV) på grund av påverkan från storskalig vattenkraftsproduktion finns för [Ljusnans](#), [Delångersåns](#) och [Hamrångeåns](#) avrinningsområden. Dessa beslutades 2019 och finns på [Vattenmyndighetens webbplats](#).

Nationell plan för omprövning av vattenkraft (NAP)

Nationell plan för omprövning av vattenkraft beslutades 2020 och finns på [Havs- och vattenmyndighetens webbplats](#).

Kulturmiljö

Åtgärder som kan komma att beröra kulturmiljöintressen (exempelvis fornlämningar, flottningslämningar, kvarnar, dammar, bruksmiljöer mm) ska i god tid samrådats och förankras hos Kulturmiljöfunktionen.

Tillägg till åtgärdsprogrammet för vissa miljögifter:

Åtgärderna 4b (genomföra systematisk och regelbunden tillsyn av vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter) och 4c (inom sin tillsynsvägledning till kommunerna ge råd och stöd i arbetet med att inrätta och bedriva tillsyn i vattenskyddsområden) ska inkludera ett ökat skydd mot förorening av PFAS (summa 11) i grundvattentäkter.

Tabell 4. Aktivitetsplan 2021 och 2022 – Åtgärd 1, 2, 3, 4 och 12*Ny aktivitetsplan – Åtgärd 1, 2, 3, 4 och 12*

<i>Utförare</i>	<i>Antal dagar</i>	<i>År</i>	<i>Aktivitet</i>	<i>Åtgärd</i>
-----------------	--------------------	-----------	------------------	---------------

Prövning och tillsyn av tillståndspliktiga verksamheter (inklusive vattenkraftverk och dammar)

Enheten för vattenverksamhet och fiske, vattenverksamhetsfunktionen	50	2021	Bedriva samverkan, i enlighet med Havs- och vattenmyndighetens vägledning, för Testeboån och Hamrångeån.	1, 2
Enheten för vattenverksamhet och fiske, vattenverksamhetsfunktionen	15	2021	Upstart av samverkan för Harmångersån under hösten 2021.	1, 2
Enheten för vattenverksamhet och fiske, vattenverksamhetsfunktionen	10	2021	Åtgärdsplan för anläggningar utanför NAP ska uppdateras senast 30 juni för Hamrångeån och Testeboån.	1, 2

Enheten för vattenverksamhet och fiske, vattenverksamhetsfunktionen	50	2021	Bedriva tillsyn enligt åtgärdsplaner för anläggningar utanför NAP för Hamrångeån och Testeboån.	1, 2
Enheten för vattenverksamhet och fiske, vattenverksamhetsfunktionen	5-10	Årligen	Följa upp och bedriva tillsyn av minst 10 utvalda vägtrummor varje år. I detta arbete ingår även trummor för väg- och järnväg som Trafikverket ansvarar för.	1, 12
Enheten för vattenverksamhet och fiske, vattenverksamhetsfunktionen	5-10	2022	Följa upp minst fem anmälningspliktiga vattenverksamheter, t ex muddringar och pirar, längs med kusten. Aktiviteten genomförs i samarbete med kustbevakningen.	1
Tillsyn av Trafikverkets åtgärder i det allmänna väg- och järnvägsnätet				
Enheten för vattenverksamhet och fiske, vattenverksamhetsfunktionen	3	Årligen	Samverkansaktivitet med Trafikverket för att följa upp de åtgärder som Trafikverket genomfört och planerar för. Fokus på avrinningsområden som ligger i tidsplanen enligt NAP.	12
Säkerställa genomförande av egenkontrollen (och sammanhängande recipientkontroll)				
Enheten för vattenverksamhet och fiske, vattenverksamhetsfunktionen	10	2021	Fortsätta arbetet med att ställa krav på de större damm- och kraftverksägarna (Ljusnans vattenregleringsföretag och Fortum) att utföra recipientkontroll. Arbetet genomförs under 2021 genom deltagande i MSS projekt för recipientkontroll.	3
Vattenskyddsområden				
Enheten för vattenverksamhet och fiske, vattenverksamhetsfunktionen	5	2022	Under året arrangera en tillsynsvägledningsaktivitet för kommunerna med avseende på tillsyn inom vattenskyddsområden.	4

VÅG - Revidering 2021-03-29

Enheten för vattenverksamhet och fiske, vattenverksamhetsfunktionen	1	Årligen	Planera för att tillräckliga resurser finns för att kunna handlägga ansökningar om fastställande av vattenskyddsområden inom ett år.	4
Enheten för vattenverksamhet och fiske, vattenverksamhetsfunktionen	100	2021	Under 2021 slutför vi handläggningen av de ärenden för fastställande av vattenskyddsområden som har inkommit innan årsskiftet 2020/2021.	4
Enheten för vattenverksamhet och fiske, vattenverksamhetsfunktionen	15	2022	Besöka en till två kommuner och huvudmän för att gå igenom vilka vattentäkter som är i behov av inrättande av vattenskyddsområde och uppdatering av befintliga vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter, samt uppmuntra kommunerna att ta över tillsynen av vattenskyddsområden.	4
Vattenuttag				
Enheten för vattenverksamhet och fiske, vattenverksamhetsfunktionen	10	2022	I dialog med en till två kommuner och huvudmän ta fram en lista på grund- och yvattenuttag som kan utgöra ett problem för en vattentäkt och vattenförekomst och som idag saknar tillstånd, och vid behov förelägga respektive verksamhetsutövare att söka tillstånd för uttaget.	4
Vattenförsörjningsplan				
Arbetsgrupp, utsedd 2019	180	2021	Fortsatt revidering av regionala vattenförsörjningsplanen	4
Arbetsgrupp, utsedd 2019		2022	Slutföra revidering av regionala vattenförsörjningsplanen	4
Enheten för hållbar utveckling	5	2021	Uppföljning av kommunernas arbete med KASKAD (klimatanpassa kommunens vattenförsörjning). Återträff med alla kommuner i länet tillsammans med Livsmedelsverket, för att driva på arbetet med säkring av vattenförsörjningen.	4
Enheten för miljöanalys	4	Årligen	Minst två träffar med Länsstyrelsens interna vattenförsörjningsgrupp. Gruppen består av personer från olika enheter och funktioner, som arbetar med frågor som berör vattenförsörjning.	4

Övergripande

VÅG - Revidering 2021-03-29

Enheten för vattenverksamhet och fiske, vattenverkshetsfunktionen, Enheten för hållbar utveckling, Enheten för miljöanalys	3	2021 (första halvåret)	Utvärdering av det arbete som utförts under tidigare år. Detta initieras genom ett möte som VÅG-samordnaren sammankallar till, och kan sedan ske exempelvis med hjälp av enkäter. Arbetsprocesser, rutiner, och organisering, fördelar och nackdelar med dessa, samt behov av förändringar, är exempel på faktorer som kan ingå i en sådan utvärdering.	1, 2, 3, 4, 12
Enheten för vattenverksamhet och fiske, vattenverkshetsfunktionen, Enheten för hållbar utveckling, Enheten för miljöanalys	2	2021 (hösten)	Uppföljning av 2021 års aktivitetsplan.	1, 2, 3, 4, 12
Enheten för vattenverksamhet och fiske, vattenverkshetsfunktionen, Enheten för hållbar utveckling, Enheten för miljöanalys		2022	Revidering av VÅG för perioden 2023-2028. Revidering sker utifrån Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för förvaltningsperioden 2022–2027, som planeras att beslutas i december 2021. I denna revidering kommer även ovanstående utvärdering och uppföljning att beaktas.	Åtgärder enligt åtgärdsprogram för perioden 2022-2027.

Åtgärd 6: Utveckla rådgivningsverksamhet angående växtnäringsförluster samt minskning av växtskyddsmedel till vatten

I följande kapitel presenteras uppföljningen av 2020 års aktivitetsplan (tabell 7), samt ny aktivitetsplan för 2021-2022 (tabell 8), för åtgärd 6 i Vattenmyndighetens åtgärdsprogram för förvaltningsperioden 2016-2021, som Enheten för Livsmedelskedjan, Avdelningen för jordbruk och djur, huvudsakligen ansvarar för. Åtgärd 6 – Utveckla rådgivningsverksamhet angående växtnäringsförluster samt minskning av växtskyddsmedel till vatten, innebär i korthet att Länsstyrelserna ska prioritera och utveckla sin rådgivningsverksamhet för att minska växtnäringsförluster och förluster av växtskyddsmedel till vattenförekomster där det finns en risk för att miljö kvalitetsnormerna för vatten inte kan följas på grund av sådan påverkan.

Tabell 7. Uppföljning av aktiviteter 2020 för Åtgärd 6

<i>Uppföljning – Åtgärd 6</i>			
<i>Utförare</i>	<i>År</i>	<i>Aktivitet</i>	<i>Uppföljning</i>
Rådgivning			
Karin Fredlund	2020	Ny ramavtalsupphandling för rådgivning Greppa Näringen beräknas vara klar till januari 2020.	Klart till viss del juni 2020. Ytterligare del av upphandling klart hösten 2020.
Kursverksamhet			
Karin Fredlund & Aron Westlin	2020	Ytterligare kursträffar genomförs inom vattendragsgruppen i Hudiksvalls kommun.	Vattendragsgruppen har lagts ner. Lågt deltagarintresse samt personalbrist.
Mats Selin & Karin Fredlund	2020	Fältkurser med tema växtskydd. Vad hittar vi i fält.	Ingen fältkurs blev planerad p.g.a. Covid-19.
Karin Fredlund	2020	Temadag om vatten, underhåll av diken mm.	Genomförs ej, ersätts med fältvandring inom underhåll av diken och webbkurs eller salsträff (när det tillåts) inom dränering.
Karin Fredlund & Petra Forsmark	2020	Hästkunskapsdag – bland annat om hästens påverkan på miljön.	Ej genomförd p.g.a. personalbrist och covid-19. Planerad till våren 2020 men kunde inte genomföras p.g.a covid-19.

VÅG - Revidering 2021-03-29

Karin Fredlund & Petra Forsmark	2020	Studieresa häst. Fokus växtnäring, bland annat titta på be vuxna kantzoner och fosfordammar.	Inställd p.g.a. covid-19. Planeras genomföras när det går att arrangera bussresor igen.
Karin Fredlund & Aron Westlin	2020	Spannmålssatsning, med fokus på energianvändning.	Ej genomförd. Skjuts fram till hösten 2021.
Karin Fredlund	2020	Gårdsvandring med tema energianvändning.	Klar 2020
Karin Fredlund	2020	Två kursdagar med tema underhåll av diken.	Ej genomförd 2020. Finns med i planering för 2021, datum ej inplanerat. Endast en dag planeras då p.g.a. högt pris.
Mats Selin	Årligen	Behörighetsutbildningar för användande av växtskyddsmedel genomförs utifrån behovsbild.	Klart 2020
Demonstrations- och informationsinsatser			
Karin Fredlund mfl	2020	Mittia mässa i Ljusdal. Förslag att lyfta underhåll av diken.	Inställd p.g.a. covid-19.
Karin E Fredlund	2020	Fältvandring Precisionsodling 3 tillfällen Totalt 1,5- 2 dagar.	Klart 2020
Mats Selin/ Karin Fredlund	2020	Fältkurs inom IPM, Integrated pest management.	Inställt p.g.a. covid-19. Hann aldrig planeras

Tillägg till åtgärdsprogrammet för vissa miljögifter:

Åtgärd 6 gäller nu även följande ämnen: aklonifen och cypermetrin för ytvatten.

Tabell 8. Aktivitetsplan 2021-2022 för Åtgärd 6

<i>Ny aktivitetsplan – Åtgärd 6</i>			
<i>Utförare</i>	<i>Antal dagar</i>	<i>År</i>	<i>Aktivitet</i>
Rådgivning			
Karin Fredlund	5	2021	Ny anbudsfrågan för rådgivning Greppa Näringen.
Karin Fredlund	2	2021	Upphandla ny startmodul för hästverksamheter med mer än 15 hästar inom Greppa Näringen.
Kursverksamhet			
Karin Fredlund & (Maria Persson)	1	2021	Studieresa häst. Fokus växtnäring, bland annat titta på be vuxna kantzoner och fosfordammar.
Karin Fredlund	1	2021	Spannmålssatsning med tre till fyra tematräffar. Avsättning för växtodling i Gävleborgs län, växtodlingsplanering/växtföljder och en träff med fokus på energianvändning vid torkning och lagring.
Karin Fredlund	1	2021	Kurs inom dränering, antingen webbkurs eller på sal under våren 2021.
Karin Fredlund	2	2021	Kurs om markkartering och tolkning av jordanalyser. Två tillfällen. Oklart om hur och när. Arrangeras troligen som fältkurs.
Mats Selin	6	Årligen	Behörighetsutbildningar för användande av växtskyddsmedel genomförs utifrån behovsbild.
Demonstrations- och informationsinsatser			
Karin Fredlund mfl	1-2	2021	Mittia mäs sa i Ljusdal. Eventuellt flyttas Mittia mässan fram till sommaren 2021. Förslag att lyfta underhåll av diken. Oklart om vi kan medverka i dagsläget.
Karin Fredlund	1	2021	Fältkurs med tema underhåll av diken.
Övergripande			

VÅG - Revidering 2021-03-29

Karin Fredlund, Mats Selin	1	2021 (första halvåret)	Utvärdering av det arbete som utförts under tidigare år. Detta initieras genom ett möte som VÅG-samordnaren sammankallar till, och kan sedan ske exempelvis med hjälp av enkäter. Arbetsprocesser, rutiner, och organisering, fördelar och nackdelar med dessa, samt behov av förändringar, är exempel på faktorer som kan ingå i en sådan utvärdering. Även en undersökning av hur prioritering av vatten har använts ingår i utvärderingen.
Karin Fredlund, Mats Selin	1	2021 (hösten)	Uppföljning av 2021 års aktivitetsplan.
Karin Fredlund, Mats Selin		2022	Revidering av VÅG för perioden 2023-2028, vad gäller de åtgärder som handlar om rådgivningsverksamhet angående växtnäringsförluster samt minskning av växtskyddsmedel till vatten. Revidering sker utifrån Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för förvaltningsperioden 2022–2027, som planeras att beslutas i december 2021. I denna revidering kommer även ovanstående utvärdering och uppföljning att beaktas.

Åtgärd 9: Vägledning till kommuner vid översikts- och detaljplanering

I följande kapitel presenteras uppföljningen av 2020 års aktivitetsplan (tabell 9), samt ny aktivitetsplan för 2021-2022 (tabell 10), för åtgärd 9 i Vattenmyndighetens åtgärdsprogram för förvaltningsperioden 2016-2021, som Enheten för samhällsplanering, Avdelningen för samhälle, huvudsakligen ansvarar för. Åtgärd 9 – Vägledning till kommuner vid översikt- och detaljplanering, innebär i korthet att länsstyrelserna ska vägleda kommunerna vid översikts- och detaljplanering så att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Länsstyrelserna behöver särskilt bevaka att: (a) det framgår av översiktsplanen hur miljökvalitetsnormerna för vatten kommer att följas, (b) prioritering av åtgärder på kommunal nivå görs utifrån aktuella regionala eller mellankommunala planeringsunderlag för naturresurser, (c) kommunerna i sin detaljplanering har använt aktuellt och relevant underlag från Vatteninformationssystem Sverige (VISS).

Tabell 9. Uppföljning av aktiviteter 2020 för Åtgärd 9

<i>Uppföljning – Åtgärd 9</i>			
<i>Utförare</i>	<i>År</i>	<i>Aktivitet</i>	<i>Uppföljning</i>
Samhällsplaneringsfunktionen	2020-2021	Kompetensbredda oss gällande ekosystemtjänster för rådgivning och upplysning till kommunerna i planärenden, både DP, ÖP och SR	Skjuts upp till 2021
Samhällsplaneringsfunktionen	2020-2021	Arbeta in ekosystemtjänster i SR. Anmärkning: Länsstyrelsen ska göra sammanfattande redogörelser varje mandatperiod. För vårt län betyder det att vi ska göra 10 SR fram till 1 oktober 2022.	Ny lagstiftning, dokument SR har försvunnit och ersatts med <i>Länsstyrelsens underlag</i> . Underlag för Bollnäs kommun har påbörjats planeras vara färdigt dec 2020.
Samhällsplaneringsfunktionen och Enheten för miljö	2020	Checklistor: arbeta fram checklista för MKN vatten i fysisk planering för att bli bättre på att vägleda kommunerna.	Arbetet är påbörjat. Aktiviteten omformuleras för 2021.
Samhällsplaneringsfunktionen och Enheten för miljö	2020	Utbildningsdag med fokus på MKN vatten i fysisk planering i samverkan med Enheten för miljö.	Utbildningsdag genomförd 10 dec 2020.

Tillägg till åtgärdsprogrammet för vissa miljögifter:

Åtgärd 9 gäller nu även följande ämnen: dioxiner och dioxinlika föreningar, PFOS, akлонifen, cypermetrin och cybutryn för ytvatten samt PFAS (summa 11) för grundvatten.

Tabell 10. Aktivitetsplan 2021-2022 för Åtgärd 9

<i>Ny aktivitetsplan – Åtgärd 9</i>			
<i>Utförare</i>	<i>Antal dagar</i>	<i>År</i>	<i>Aktivitet</i>
Enheten för samhällsplanering	3/år	2021	Kompetensbredda oss gällande ekosystemtjänster för rådgivning och upplysning till kommunerna i planärenden, både DP, ÖP och SR
Enheten för samhällsplanering	4-5/år	2021-2022	Arbeta in MKN vattens påverkan på ekosystemtjänster i Länsstyrelsens underlag. Anmärkning: Länsstyrelsen ska göra underlag till samtliga kommuner under den andra halva av mandatperioden. För vårt län betyder det att vi ska göra 9 till underlag fram till 1 oktober 2022.
Enheten för samhällsplanering och Enheten för miljöanalys	3	2021	Samverkansmöte med Enheten för miljöanalys för att utveckla samsyn och arbetssätt vad gäller MKN vatten i fysisk planering, både internt och externt. Sambandet mellan de tre lagstiftningarna Miljöbalken, Plan- och bygglagen och Lagen om allmänna vattentjänster (LAV) kommer särskilt belysas.
Enheten för samhällsplanering och Enheten för miljöanalys	10	2022	Utbildningsdag, riktad till kommunerna, med fokus på MKN vatten i fysisk planering i samverkan med Enheten för miljö
Enheten för samhällsplanering	1	2021 (första halvåret)	Utvärdering av det arbete som utförts under tidigare år. Detta initieras genom ett möte som VÅG-samordnaren sammankallar till, och kan sedan ske exempelvis med hjälp av enkäter. Arbetsprocesser, rutiner, och organisering, fördelar och nackdelar med dessa, samt behov av förändringar, är exempel på faktorer som kan ingå i en sådan utvärdering.
Enheten för samhällsplanering	1	2021 (hösten)	Uppföljning av 2021 års aktivitetsplan.
Enheten för samhällsplanering		2022	Revidering av VÅG för perioden 2023-2028, vad gäller de åtgärder som handlar om vägledning till kommuner vid översikts- och detaljplanering. Revidering sker utifrån Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för förvaltningsperioden 2022–2027, som planeras att beslutas i december 2021. I denna revidering kommer även ovanstående utvärdering och uppföljning att beaktas.

Åtgärd 10: Förorenade områden

I följande kapitel presenteras uppföljningen av 2020 års aktivitetsplan (tabell 11), samt ny aktivitetsplan för 2021-2022 (tabell 12), för åtgärd 10 i Vattenmyndighetens åtgärdsprogram för förvaltningsperioden 2016-2021, som EBH-funktionen vid Enheten för miljötillsyn, Avdelningen för miljö, huvudsakligen ansvarar för. Åtgärd 10 – Förorenade områden, innebär i korthet att länsstyrelserna i sitt arbete med bidragsansökningar och tillsyn av förorenade områden ska fortsätta prioritera områden med påverkan på vattenförekomster där det behövs förebyggande eller förbättrande åtgärder för att se till att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas.

Tabell 11. Uppföljning av aktiviteter 2020 för Åtgärd 10

<i>Uppföljning – Åtgärd 10</i>			
<i>Utförare</i>	<i>År</i>	<i>Aktivitet</i>	<i>Uppföljning</i>
EBH-funktionen	2020	PFAS samverkan: kunskapshöjande åtgärder samt identifiering av nya objekt-fortsatt arbete.	Klart 2020
EBH-funktionen	2020	Håstaholmen: genomförande åtgärd – sanering av sediment-fortsatt arbete.	Muddringen klar 2020, omhändertagande av avfall 2021
EBH-funktionen	2020	Kopparfors sågverk: genomförande åtgärd.	Skjuts upp på obestämd tid
EBH-funktionen	2020	Alfta ångsåg, åtgärdsförberedelse	Skjuts upp till 2021
EBH-funktionen	2020	Revidering av regionalt program för förorenade områden 2021-2023.	Regionalt program för förorenade områden 2021-2023 beslutat november 2020.

Tillägg till åtgärdsprogrammet för vissa miljögifter:

Åtgärd 10 gäller nu även följande ämnen: dioxiner och dioxinlika föreningar, PFOS, aklonifen, cypermetrin och cybutryn för ytvatten samt PFAS (summa 11) för grundvatten.

Tabell 24. Aktivitetsplan 2021-2022 för Åtgärd 10

<i>Ny aktivitetsplan – Åtgärd 10</i>			
<i>Utförare</i>	<i>Antal dagar</i>	<i>År</i>	<i>Aktivitet</i>
EBH-funktionen	5	2020	Fortsatt intern PFAS samverkan (tillsammans med funktionen för miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd vid Enheten för miljötillsyn, och Enheten för miljöanalys) för att skapa samsyn och enhetligt arbetssätt både internt och externt inom PFAS-frågor. Kunskapshöjande åtgärder, identifiering av nya objekt, samt framtagande av enhetliga förelägganden för kartläggning av påverkan av PFAS i miljön.
EBH-funktionen	10	2020	Alfta ångsåg, åtgärdsförberedelse
EBH-funktionen	35	2021	Kilafors kol, åtgärdsutredning (med påverkan på prioriterad (1) vattenförekomst Bergviken?)
EBH-funktionen	10	2021	Håstaholmen, fortsättning genomförande åtgärd (med påverkan på detaljerad prioriterad (1) vattenförekomst Hudiksvallsfjärden, WA39009743, vad gäller miljögifter och påverkan från bland annat förorenade områden).
EBH-funktionen	16	2021	Östernäs sågverk, fortsättning genomförande åtgärd (med påverkan på detaljerad prioriterad (1) vattenförekomst Kyrksjön, WA84727655, vad gäller miljögifter och påverkan från bland annat förorenade områden).
EBH-funktionen	25	2021	Robertsholmssågen, preliminärt genomförande åtgärder höst 2021 (med påverkan på prioriterad (2) vattenförekomst Gavelhytteån, WA46372271, gäller miljögifter och påverkan från bland annat förorenade områden).
EBH-funktionen	1	2021	Utvärdering av det arbete som utförts under tidigare år. Detta initieras genom ett möte som VÅG-samordnaren sammankallar till, och kan sedan ske exempelvis med hjälp av enkäter. Arbetsprocesser, rutiner, och organisering, fördelar och nackdelar med dessa, samt behov av förändringar, är exempel på faktorer som kan ingå i en sådan utvärdering. Även en undersökning av hur prioritering av vatten har använts ingår i utvärderingen.
EBH-funktionen	1	2021 (hösten)	Uppföljning av 2021 års aktivitetsplan.
EBH-funktionen		2022	Revidering av VÅG för perioden 2023-2028, vad gäller de åtgärder som berör förorenade områden. Revidering sker utifrån Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för förvaltningsperioden 2022–2027, som planeras att beslutas i december 2021. I denna revidering kommer även ovanstående utvärdering och uppföljning att beaktas.

Åtgärd 11: Kalkning av försurade sjöar och vattendrag

I följande kapitel presenteras uppföljningen av 2020 års aktivitetsplan (tabell 13), samt ny aktivitetsplan för 2021-2022 (tabell 14), för åtgärd 11 i Vattenmyndighetens åtgärdsprogram för förvaltningsperioden 2016-2021, som Enheten för miljöanalys, Avdelningen för miljö, huvudsakligen ansvarar för. Åtgärd 11 – Kalkning av försurade sjöar och vattendrag innebär i korthet att länsstyrelserna ska säkerställa att kalkning av försurade sjöar och vattendrag enligt nationella riktlinjer kan fortsätta enligt den nationella kalkningsplanen och om nödvändigt utöka eller omlokalisera åtgärdsområden för kalkning. Åtgärden ska genomföras så att den bidrar till att de åtgärder vidtas som behövs för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.

Tabell 13. Uppföljning av aktiviteter 2020 för Åtgärd 11

<i>Uppföljning – Åtgärd 11</i>			
<i>Utförare</i>	<i>År</i>	<i>Aktivitet</i>	<i>Uppföljning</i>
Enheten för miljö, analysfunktionen	Årligen 2020-2025	Kalkning enligt regional åtgärdsplan för kalkning 2020-2025.	Klart 2020
Enheten för miljö, analysfunktionen	Årligen 2020-2025	Insamlande/sammanställning av data för kalkeffektuppföljning.	Klart 2020
Enheten för miljö, analysfunktionen och kommunerna	2020	Dialog rörande ny regional åtgärdsplan för kalkning.	Blir 2021 (stys av HaV)
Enheten för miljö, analysfunktionen	2020	Eventuella kompletteringar av regional åtgärdsplan för kalkning 2020-2025.	Blir 2021 (stys av HaV)

Tabell 26. Aktivitetsplan 2021-2022 för Åtgärd 11

<i>Ny aktivitetsplan – Åtgärd 11</i>			
<i>Utförare</i>	<i>Antal dagar</i>	<i>År</i>	<i>Aktivitet</i>
Enheten för miljöanalys	50	Årligen 2020-2025	Kalkning enligt regional åtgärdsplan för kalkning 2020-2025.
Enheten för miljöanalys	10-20	Årligen 2020-2025	Insamlande/sammanställning av data för kalkeffektuppföljning.
Enheten för miljöanalys	1	2021	Utvärdering av det arbete som utförts under tidigare år. Detta initieras genom ett möte som VÅG-samordnaren sammankallar till, och kan sedan ske exempelvis med hjälp av enkäter. Arbetsprocesser, rutiner, och organisering, fördelar och nackdelar med dessa, samt behov av förändringar, är exempel på faktorer som kan ingå i en sådan utvärdering.
Enheten för miljöanalys	1	2021 (hösten)	Uppföljning av 2021 års aktivitetsplan.
Enheten för miljöanalys		2022	Revidering av VÅG för perioden 2023-2028, vad gäller de åtgärder som berör kalkning. Revidering sker utifrån Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för förvaltningsperioden 2022–2027, som planeras att beslutas i december 2021. I denna revidering kommer även ovanstående utvärdering och uppföljning att beaktas.

Länsstyrelsen Gävleborg ansvarar för att beslut från riksdag och regering genomförs samt att samordna den statliga verksamheten i länet. Vi är en kunskapsorganisation som arbetar tvärsektorielt med flera olika sakfrågor från landsbygdsutveckling, miljömålen, biologisk mångfald och djurskydd till flykting- och integrationsfrågor hållbar samhällsplanering och krisberedskap.

Vår värdegrund bygger på tre ord, handlingskraft, professionalitet, och förståelse och ska genomsyra allt vi gör på alla nivåer.

Länsstyrelsen
Gävleborg